

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak : Egész évre 10 frt., féltre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hóra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felolós szerkesztő:

Gáspár Imre.

Kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky ház

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház

Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Az államosítás költségei.

A nagy reformról — a közigazgatás államosításáról — bevégzett tényként beszélnek már, ezt igazolja azon körülmény, hogy a reform elveitől a száraz számokra tértek át s kezdik mérlegelni, hogy pénzben mennyit fog nyomni az új közigazgatás?

Minden közigazgatási tisztviselő fölemelt fizetést fog húzni s a mellékforrások jövedelmeit mely eddig a községi jegyzőknél a javadalalmazás nagy részét képezte, megszüntetik.

A közigazgatás költségei tehát egyrészt a tisztviselők fizetésének emelésével, másrészt a községi jegyzőkéivel fognak emelkedni.

Nagyon helyesnek és lényegesnek tartjuk a reform életbeléptetésénél ama tényt, hogy a tisztviselők fizetései emeltek. Régen követeltük, régen hangoztattuk a fizetések emelésének szükségét, sőt határozottan kimondjuk, hogy mi még tovább mentünk volna a felemelésben, mert az a szent meggyőződésünk, hogy egy ember erejét, idejét meg kell fizetni, hogy teljesen a kitűzött feladatoknak teljesítésére használtassanak azok. — A tisztviselőknek oly helyzetet kell teremteni, a melyben, tekintve az életfenntartási viszonyokat, anyagi gondok nélkül, vagy legalább is nagyobb anyagi gondok nélkül élhessenek, mert egyeseknél úgy, mint nemzeteknél, igaz Bucklenek ama

mondása, hogy a szellemi erőnek, az ambízióknak egy kitűzött cél felé való kifejlése és kifejlése csak ott és akkor állhat be, ha az egyén, vagy a nép az anyagi jólét bizonyos fokára emelkedett. Kinek folyton arra kell gondolnia, hogy családjá, vagy ő maga mit eszik holnap, az nem fordíthat kellő figyelmet munkájára, az ambíciót a reá bizott teendőkben csak oly mértékig fogja kifejteni, a mely mértékig nyújt anyagi hasznot a felvállalt hivatal.

A múltban elég szomorú példa volt arra, hogy mire képes az anyagi gondokkal való folytonos küzdelem; s bizonyára a hivatalos sikkasztások leggyakoribb oka az volt, hogy az illető bűnös nem volt képes megélni ama munka díjazásából, mit mint hivatalnok kapott.

A közigazgatási hivatalnokok fizetése a jövőben, a mint az a hírlapokban közölté, megfelel azon társadalmi állás igényeinek, melyet egyes hivatalnokok elfoglalnak s megfelel azon munka hozzávetőleges értékének, melyet végezniök kell s ha tekintetbe vesszük, hogy pragmatikával lesznek szervezve a tisztviselői állások, úgy a fizetésekben és fokozatos előléptetésben elég vonzerő rejlik, hogy a jobbák és legtehetségesebbek versenyét felidézze s elegendő tápanyag az életét és erejét a tisztviselői pályára szentelt egyedek törekvésének, szorgalmának és munkásságának fokozására.

Es közigazgatásunknak, hogy javul-

jon, főleg e két tényezőre van szüksége: a tisztviselői pálya vonzerejére és a tisztviselők munkásságának és ambíziójának fokozására. Ha többé is fog kerülni az államnak e két tényező megalkotása, nem tesz semmit, sokkal jobban kibírja az állam a negyedfél milliányi több kiadást, mint a rossz, korrumpált közigazgatást.

Az egyik az állam terheit csak anyagilag teszi súlyosabbá, a másik tönkre teheti az államot és társadalmat anyagilag, erkölcsileg, és pedig úgy, hogy az ily tönköt nem heverheti ki évtizedek alatt és nehéz milliók árán sem.

A tisztviselői közzétett rangfokozatok és fizetések mellett tehát nézetünk szerint nincs szükség arra, hogy egyes megyéket eltüntessenek a térképről, mert a takarékoskodást másképp is lehet eszközölni. Itt vannak például a járások arrondírozása, a jogtanácsosi állások szükségtelensége, a főispáni intézmény: ezek mind alkalmas eszközök a költségek kevesbbitésére. A megyéknek megbolygatását költségkímélés tekintetéből feleslegesnek tartjuk, de helytelennek is. Fölöslegesnek azért, mert egyik megyének a másikhoz leendő beosztása által a járások területének nagyobbitása állna be, mit el lehet érni sokkal kevesebb veszéllyel, a közigazgatás érdekeire nézve, a jelenlegi megyei területeknek épességben tartásával is. Helytelennek tartjuk, mert a meglevő megyék székhelyei teljesen kre mennének, holott az állam erősödése- és felvirágzásának szempontjából

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Forma és tartalom.

A társasággal való érintkezések bizonyos formák, külsőségek szerint történnek, melyeket a társaság szabályokul röv azokra, a kik benne forgolódnak, érvényesülni akarnak. E formalitások alól társadalmi ember nem oldhatja föl magát. A társaság legegőbb, s nem ritkán csakis azt látja: mennyiben illetik őt a látszólagos, a formai tisztelettel, s e szerint itél, elítél, kebelebe fogad vagy kizár. A ki a formalitásokat különczködésből vagy nem-tudásból be nem tartja: otthonosan nem mozoghat a társaságban, s mint azt, a ki elitbálba nyári öltözetben menne, rikitó nyakkendőben, vagy kinevetik, vagy kinézik, a mi végeredményében ugyanegy: az illetőnek távoznia kell.

Sokan neveléseseknek tartják e formalitásokat, számottevő komoly gondolkozók is, no meg a Titán Laczik. A Titánok magasabb elvi szempontokból nem akarnak frakkot öltöni magukra, mert t. i. a frakk árát inkább eliszszák a világ nyomorúsága fölötti bubánatukban, míg komoly gondolkozók főleg azért mosolyogják a társasági formalitást, mert ez szerintök rendszerint üres, mert a társaséletben rendszerint azért dominál oly nagyon a forma, hogy a tartalmi hiányt takarja. Ugyanis a társadalmi emberek egy része azért igyekszik oly precizitással megfelelni a formai kifogástalanságnak, hogy formailag kifogástalannak látszva, hitel ébresztessen az iránt, hogy tartalmilag is az.

Ez a szemfényvesztés azonban nem elég ok arra nézve, hogy a társasélet formáit megvessük. Bizonyos rendszernek mindenben kell nyilvánulnia, bizonyos szabályoknak a társaséletben is lenniök kell s ha egyik-másik szabály talán már elavult, nagyon is kopottan sablonos: ez még nem bizonyítja, hogy már most vessük el a szabályokat egyáltalán, hanem, hogy a gyöngébbek helyébe korrektebb szabályok lépjenek.

Bizonyos, hogy az előkelő társasörök: a „társaság”, nagyon is nézik a külszint, de ez különben természetes, mert hiszen a forma az, a mit előbb látunk, a mi élénk táru, a nélkül, hogy kutatók, itéletet tehát legelsőben a forma után alkotunk. A társaság, sőt gyakran az egész társadalom is igen sok esetben aztán nem is kutat tovább. De ez már baj. A formából itelt s ez itéletben megmarad. Így járnak-kelnek közöttünk közbecsülésnek, hírnek örvendve oly szinte nélkülözhetetlen alakjai a társaséletnek, a kirkól, ha komolyan kérdőre vennők a társaságot, a társadalom, hogy voltaképpen miért ünnepli őket, többet nem hallhatunk, mint ezt: „ah, kifogástalan ember!” T. i. kifogástalanul öltözködik.

Tudja: mikor kell frakkot, mikor fekete kabátot öltöni. Mikor fehér, mikor fekete nyakkendőt. A látogatásokat kifogástalan pontossággal teszi mindig a legalkalmasabb időben. S vannak, akiknek ez valóságos nagy töke, állás. Bátoran rányomtathatják a névjegyükre: „X. Y. tagja a társaságnak.”

A társadalom részben nem akarja látni, részben nem is látja a tartalmat, s megmarad

pusztán a forma szemlélésénél. Nem kutatja, nem akarja látni a tartalmat nyilván attól való félelmében, hogy nagyon is sok selejtesre bukkanna s minek fölzavarni a vizet, hogy a fenekéről iszap torlódjék a magasba, mikor a víz tükre oly kifogástalanul tiszta, akárcsak egy bái ing.

Tehát megmaradunk, a míg csak lehet, a kifogástalan formánál. Az embereket külszín után itéljük, s becsben a szerint nőnek előttünk: mennyiben tudnak jobban imponálni a látszat által. Úgy fogadjunk, olyanoknak vesszük őket, amínőnek mutatkoznak.

Miért kétkedjünk előre? Miért élünk mindjárt a gyanuval: „kifogástalan öltözetteddel bizonyára becsaptad a szabódat, modoroddal pedig becsapsz engem?!”

Szomorú volna, ha a társaságban soha kezdet nem szoríthatnánk a kellemetlen utógondolat nélkül, hogy most valószínűleg egy sikkasztóval, hamis játékosval fogtunk kezét. De viszont helytelen, hogy a társadalom az egyes alakokat, bár sejtí, sejténie kell, hogy egzisztenciájuk talapzata sérből való, a végső katasztrófaig hagyja grasszálni — pl. Békés Csabán — s szinte provokálja őket, hogy életmódjukkal imponáljanak, játszzák a kifogástalan gentleman-t, nagy uri tempókkal éljenek, melyek bámulatot keltsenek a jámbor nézőben, s elnémissák benne a gyanu suttozását.

A társaság, nem: az egész társadalom hibás abban, hogy a formának oly nagy előjogokat ad, hogy külsőséggel való hatásvadászatra ingerel, példákkal bizonyítva, hogy az egész ér-

nagyon fontos, hogy a létező városi életek fenntartassanak és fejlesztessenek, mert ezzel az állami élet erősödik, a közszellem ébren tartatik s a kereskedelem és ipar több góczpontot alkothat magának.

Hogy az egyes megyéknek beosztása, valamely kormányzati ágat illetőleg mily helytelen, igazolja ama tény, hogy némely megye oly pénzügyigazgatósághoz lett csatolva hogy adó- és illetékügyei a lehető legrosszabbul vannak ellátva. Ugyan mit nyert ezzel az állam, mit az illető megyék? Nehány száz forintot sem, mert a mit nyerhetett volna néhány hivatalnok fizetésének megtakarításán, elveszti az ügyek elintézésének lassúságán.

Takarékoskodják tehát az állam más-hol, de ne oly kormányzati ágakban, melyek az állami élet egészséges menetét alkotják. Az által, hogy az egyik megyét megszünteti, a másikat kibővíti, nem nyer annyit, mintha a jelenlegi keretekben fejlődni hagyja és engedi a már bizonyos fokra felvergődött székhelyeket és városokat — és az ezekben működő és mozgó életerőket.

Nem kell sajnálni tehát a közigazgatás reformjának költségeit, ha több lesz is az eddiginél, mert meg fogja hozni a kamatokat!

Országgyűlés. A képviselőház május 13-án déli 1 órakor tartott ülésén Pécly Tamás elnök Bérláról meleg szavakban emlékezett meg, melyeket a képviselőház megilletődéssel hallgatott. Az ülés későbbi folyamán Perczel Dezső, mint a közigazgatási bizottság elnöke, benyújtotta a közigazgatási bizottsági jelentést, melyhez most a pénzügyi bizottság jelentése is csatoltnak fog. Gr. Szapáry miniszterelnök ezután a képviselőház munkarendjére nézve tett előterjesztést s e szerint a mostani ülészak berekesztése és az új ülészak megnyitása e hó 20-án lesz. Az ülés végén Irányi Dániel interpellált a békési zavargások ügyében, melyre gr. Szapáry Gyula miniszterelnök azonnal felelt s választát az egész ház tetszéssel fogadta.

téket igen gyakran e szerint határozza meg, s nem értelmi, erkölcsi tartama után.

Igen, legyenek meg a formák, de ezek csak a tartalom keretét szolgálják. S a forma értékét mindig az határozza meg, hogy milyen a tartalom, a melynek megfelel vagy nem felel. S ha a társaság az embert nemcsak külszínéből, de egyéni értéke szerint fogja mindig megítélni s megbecsülni; nem vesztí általa, csak nyerhet, mert így náttérbe szorítja a selejtet, s azt fogja fölkarolni, emelni, a ki erre valóban érdemes.

Szepességi levelek.

(Szepességi élet Iglón.)

IV.

Igló, május 10.

Szeptember hónap első napja van. Jövünk Kassa felől a reogeli vonaton. A szép Hernád-völgyét, melyben utunk halad, mind magasabb-magasabb emelkedések veszik körül; ez örökzöld fenyves erdőkkel borított hegyek közt mindig merészebb kanyarulatokat végez a vasútvonal, rendszeren követve a Hernád szeszélyes folyását; — majd kis ideig fennsikká lapul el a talaj, míg végre széles elnyelődés, egy kellemes völgykatlan nyílik meg előttünk, melyet kisebb-nagyobb hegyek és dombok egymást felváltva körítnek.

A bekanyarodásnál már messziről meglátjuk e kies völgyben Igló várost, jelenlegi czélunkat; míg odaérünk, gondolkodhatunk felőle, kevés azonban az, mit róla mondani lehet. Igló e nevet honnan vette, nem tudjuk, az bizonyos, hogy nem a morvaországi Iglau nevű várostól; mint német neve (Neudorf) mutatja, nem régi s történelmileg sem oly nevezetes város, mint pl.

Helyföldi hírek. A ház munkarendje. Az országgyűlési szabadlevél párt értekezletén Szapáry Gyula gr. miniszterelnök előterjesztést tett a képviselőház munkarendjéről. E szerint a közigazgatási bizottság jelentése a ház holnapi ülésén beadatván, a javaslat a pénzügyi rész megbírálása végett a pénzügyi bizottsághoz lesz utasítandó. Egyszersmind javasolni fogja a kormányelnök ezenkívül, hogy a ház május 20-kaig ülést ne tartson. Ez alatt a pénzügyi bizottság elkészülvén munkálatával, jelentését 20-án beadhatja. E napon a jelenülésszak beszárása is megtörténhetik. Az új ülészak május 21-én nyitnátnék meg s e napon a ház megalkulhat. Ennek megtörténtével a kormányelnök javaslatba hozza, hogy a közigazgatás államosításáról szóló javaslat a képviselőház május 29-én tartandó ülésének napirendjére tűzessék ki. Ezeket előadván, 20-án értekezletre gyűljenek össze a képviselőház alelnökeinek, jegyzői karának és háznagyának kijelölése végett, utána tevén, hogy a közigazgatási törvényjavaslat tárgyalása végett folyó hó 26-ikára lenne értekezlet összehívandó. A miniszterelnök előterjesztése helyesléssel fogadtatván, az értekezlet véget ért. — A m. kir. tud. egyetem tegnap ülte meg ujjáalakításának III. évfordulóját: Sclulek Vilmos rektor mondott ünnepi beszédet. — A klinikai feladatokról — Grunwald Béla elhunytá felett Zólyommegye jegyzőkönyvileg fejezte ki részvétét — A budai citadellában a robbanás történt, mely a fővárost földrengészerűleg megrázkóztattat. Négy esztendőnként szokás a citadellában a hadiszereket revideálni. Ez alkalommal az elromlott anyagokat rendszeren újjal cserélik ki. Az anyag szurokból, gyantából és lóporból áll. Tegnap délelőtt tíz katoná egy csomó világító kartács kiürítésével és újratöltésével volt elfoglalva az udvaron, ekközben a kartács hirtelen felrobbant s nyomban utána még három kartács robbant fel. A szétrepülő forgácsok az ott levő asztal és néhány széket megrongáltak. Emberéletben nem esett kár. — Gróf Cziráky Béla mellőztetése következtében a külügyminiszteriumban viselt állásáról lefog mondaní.

— Serelemes kultuszminiszteri rendelet.

Katholikus tanügyi közöket élénken foglalkoztatja az kultuszminiszteri rendelet, mely az állam fölügyelete alatt álló intézeteknek meghagyja hogy jövőben a hittani órákat — tekintet nélkül a

középiskolák jellegére — valláskülönbség nélkül az intézet helyiségeiben tartoznak előadni az illetékes lelkészek. E rendelkezést nemcsak a katolikus jellegű középiskolákra, hanem a szerzetes rendek vezetése alatt álló intézetekre is kötelezővé tette a miniszter. Midőn azonban e rendelet a végrehajtás küszöbéhez jutott, a felekezeti iskolákban oly ellenhatást támasztott, mely a sérelmet vallási térre viszi át, s újabb elkeresztelési bonyodalom csomóját kötheti meg. A szerzetes intézetek elvi kérdésnek tartják, hogy iskoláikban kizárólagosan ők vezessék az oktatást, és semmiféle idegen tanító — még a vallásoktatás czime alatt — se léphesse át a miniszterteri megbízatás jogára támaszkodva, az intézet küszöbét. E rendek készségesen veszik föl a katolikus jellegű intézetekbe a más vallású növendéket is, de osztályaikat a katolikus vallási órák megtartására átadni nem hajlandók. Sőt a mint értesülünk, maga a pannonhalmi főapát utasította főiskoláinak igazgatóit, hogy a tantermeket ne nyissák senki részére addig, míg tőle ez irányban részletes utasítást nem kapnak. Ha pedig a közoktatási miniszterium ennek dacára sürgetné a rendelet végrehajtását, az összeütközések kikerülése végett jövőre csak katolikus vallású növendékeket fognak a szerzetes iskolák fölvenni. — Minden megjegyzés nélkül adtuk elő most csak magát a tényállást, mely valószínűleg újabb üszkét fogja vetni a versengésnek a felekezetek közé, ha csak idejekorán meg nem találja a kormány a helyes megoldás módját.

— Az orosz trónörökös ellen intézett merényletről különböző táviratok fekszenek előtünk.

London máj 12. Kiotóban tegnap merényletet követtek el a trónörökös ellen. A merénylet tettese egy nihilista, ki a carevicsot az egész uton mint csendőr követte. Karddal állán sértette meg a nagyherceget. A mikádó azonnal meglátogatta a fiatal trónörökös és mély sajnálkozásának adott kifejezést.

Fokoiból jelentik, hogy a trónörökös ellen már Indiában kíséreltek meg merényletet, mely azonban nem sikerült.

Bécs, május 12. Az itteni japáni követ-séghez még nem érkezett hír a merénylet felől. Azt sejtik, hogy ép úgy mint két évvel ezelőtt a japáni közoktatásügyi miniszter ellen, a carevics ellen is azért követtek el merényletet, — mert oly templomba lépett, — melybe más val-

résznél az utca kiszélesedik és közepén, egyszersmind a városnak is központján foglalnak helyet a legtekintélyesebb épületek; itt vannak a régi katolikus templom, az elnyomatás korában torony nélkül épült lutheránus templom; ezek között az új városháza és több más. Egyébként e szép, hosszú s egyenes utca Iglónak egyetlen rendezettebb utcaja, a többiek, melyek belőle nyílnak, azok közök és kis sikátorok — Ezeknek épen most adtak elnevezést, illetve felírást, perze itt kevesebb fáradságba kerül, mint pl. Debreczenben.

A szepesi városok az alföldi szemnek szokatlan kinézéssel bírnak; azok, a kik nyaruk javarésztét Tátrafüreden vagy más itteni fürdőhelyen töltik, emlékezhetnek ezekre a csucos tetű zsindeles házakra, melyekről hosszú fahéjból készült csurgók állanak ki, csaknem vízszintesen; ezek a csatornákat helyettesítik. Szepes megye nagyobb városainak is nagy részök ilyenekből áll. Iglón is feltalálhatók ezek mindenütt a főutcán kívül, mely csaknem teljesen emeletes házakból áll; többi része csak abban különbözik a hegyi falvaktól, hogy a házak nem építvek egy-egy öllel mindig a szomszédénál beljebb, s nem kölesönöznek az utcáknak lépten-nyomon bevágásokat, ez a régi háborus idők maradványa, ép úgy, mint a legtöbb szepességi városban feltalálható kőfal is. — továbbá a csata esetére könnyen eltorlaszolható városkapuk.

Iglón, mint a szászok által később alapított városban, ezek — az utólsók kivételével — hiányoznak. — A csurgók itt is feltalálhatók s a csengettyű az emeletes házak legnagyobb részén is ismeretlen dolog.

A völgyet, melyben Igló fekszik, a Hernád hasítja keresztül kelet-nyugati irányban, csekély-sége miatt azonban közlekedésre nem használható. A völgy részint a szepes-gömöri érczhegy-

lásu csak bizonyos ceremóniák elvégzése után léphet.

Pétervá máj. 12. A carevics ellen elkövetett merénylet ide érkezett jelentésnek szerint egy fanatikus japáni követte el, a miért az orosz trónörökös oly templomba lépett, melyet a fanatikus Japánok folyton őriznek. Különben a közönség és a lapok közelebbi értesítés nélkül vannak. Azt sem tudják, hogy a nagyherceget hol és hogyan sebesítte meg a merénylet és e miatt az izgatottság annál nagyobb.

London, május 12. A Reuter ügynökség távirata Jakohamából, mai kelettel jelenti, hogy az orosz trónörökös a nagyherceget súlyosan megsebesítette. A merénylet, a nevezett távirati ügynökség értesülése szerint, egy fanatikus, aki a trónörökös nagyherceget fején veszélyes sebet ejtett.

Külföldi hírek. Köln, máj. 11. A „Novoje Vremja” fejtegetéseivel szemben, a „Kölnische Zeitung” pétervári értesülései alapján, konstatálja, hogy az orosz pénzügyi körökben nagyon aggodnak a jövő miatt és nagyon félnek Rotschildnak, az „ellenségnek”, további támadásaitól. Különösen tartanak azon nagy befolyástól amelyet Rotschild a párizsi tőzsdére gyakorol.

Páris, máj. 12. Már a tegnapi nap is egyike volt a legrosszabbnak anagy krach óta; ma a hangulat formális pánikká fajult; általános zavar uralkodott. Különösen a spanyol és portugál papírok estek és ha kissé emelkedtek, azonnal új kínálatok érkeztek. Lehetetlen volt mindenem tudni. Attól tartanak, hogy már a publikum is aggodik és eladja majd papírjait, már pedig ez már teljes krachot jelentene. Londonból Portugáliára vonatkozólag rossz hírek érkeznek. Az a szárnyaló hír kelt lábra, hogy a spanyol és portugál papírok birtokosai közt sok a rossz fizető. A párisiak, a mint jó napokban nem ismernek féket, a rossz időkben úgy elvesztik higgadságukat. — Berlin, máj. 12. A „Vossische Zeitung” jelenti Rómából: Sok helyen azt hiszik, hogy Ferraris igazságügyminiszter lemond. Utódjának Kiaves-t mondják, ki jelenlegy adófelelősek híve.

Karozolatok.

(Merénylet a muszka trónörökös ellen. — Az inté. — Reform az osztályokhoz. — Robbanás a czitadellában.)
A muszka trónörökös — szantszándékkal-e, vagy véletlenül: nem tudni — Japánban megsebesítették.

ség mellékágai, — részint a branyiszkói hegyseg vegnyulványai által határoltatik. Ezelőtt foglalkozott a lakosság egy része bányászattal, de az Igló határában levő kohókban már beszüntették a munkát, bányakapitánysága most is van még. A város 18000 k. holdnyi összes határa aránylag elég termékeny, nehől megterem még a — buza is. Természetesen legnagyobb része, csaknem 13,000 hold, erdő, fával jelentékeny kereskedést is üz; a többi szántóföld, legelő, kert és város.

A legnagyobb birtokosoknak 80—100 hold földjük van.

De nem is a földművelés a lakosság fő foglalkozása, hanem a kereskedés és kiváltképen az ipar. Kézmű-ugy, mint gyáripára igen kifejlett s az iparososztály a város tehetősebbjeinek jelentékeny részét foglalja magában. Ezek a szorgalmas németek aztán gazdagok is és igen takarékosok, a mely tulajdonság aztán sokaknál a fősvénységig megy; — így van azzal legtöbb ember, a ki maga szerezte, munkásságával vagyónát.

II.

Igló társadalmi életét kevés dolog hozza mozgásba: legfontosabb tényezői a diákok, kiknek beiratkozása s szállás és kosztkeresése szent. hó elején egy hétig izgatottságban tartja a várost, — a mi csak az ünnepi szünidők idejekor újul meg némileg. — Nyáron Igló kihalt, diákok nincsenek s intelligentiája fürdőben nyaral. Az év többi szakában kevés multságban részesül az iglói közönség, estélyek, bálók ritkán vannak s a szép hölgyek keveset tánczolnak, több van pedig itt, mint erről a kis városról felténné az ember; annál kellemesebb aztán a családás, ha az ember a kevés bálók valamelyikébe elmegy. A hölgyek közt nem is oly feltűnő sok a szőke ty-

Nomen et omen!

Japán oroszul azt jelenti, a mit Vilmos császár jelentett ki Németországban: „En vagyok az ur!” Így gondolkozik maga-magáról bizonyára az orosz czár és családja is.

Grünwald Béla szerencsétlen kimulta babonás emberek szemében szomorú intésül szolgálhatna most, az államosítási törvényjavaslat parlamenti tárgyalása előtt. Sirkövére kellene fölírni Göthe egy sorát.

Göthe ugyanis, a mikor látta, hogy a „Werther keservei” mennyi öngyilkosságot idéznek elő, egy versben később újra megszólaltatja hősét s a vers utolsó sora így hangzik:

Sei ein Mann, und folge mir nicht nach ...

A közigazgatási reform-törvényjavaslatot az országgyűlési 48-as és függ. párt az osztályokhoz kívánna utasítani.

Helyes. Benyújtóját is be kellene az első osztályba küldeni s minden osztályban megbuktatni, míg végre maturusabb javaslattal állana elő.

A gellérthegyi czitadellában robbanás történt.

A nagy és helyrehozhatlan szerencsétlenség ebben az esetben az, hogy az egész czitadella — nem robbant fel!

Gili Balázs.

Válasz egy indítványra.

— Gróf Csáky Adorjántól. —

Igen tisztelt szerkesztő uram és barátom! A „Debr. Hirlap” keddi számában van egy indítvány téve a majálisok mikor tartása iránt — erre vonatkozólag kérek soraimnak egy kis helyet.

Sokan vagyunk, kik szeretjük az esti pirt, imádjuk a csillagos eget, s rajongunk a hajnalért, mely mint párnából fölkelő ártatlan hajdon: első mosolygásával üdvöt áraszt az emberiségre és unjuk a 35° fokos meleg délutánt. Ez a költészet.

Vegyük a prózát. — Az indítvány azt

pus, mint az ember gondolná, s magyarul mind beszélnek.

Igló vándorszínházai többször felkeresik, melyek előadásait a „Bányász” szálloda nagytermében szokták tartani; a városi lakosságban s kivált a diákságban hálás közönségre találunk; az őszszel járt itt egy vándortrupp, mely persze a legszomorubb tragédiának is legmegindítóbb jelenetében nevetett meg legjobban, a vigjátékoknál pedig szánalommal vegyes bosszankodást gerjesztett.

Február hónapban pedig Veszprémi Jenő színházát tartott előadásokat, mely legalább az előbbiről mondottakon felülemelkedett és a színpad parányisága, díszletek hiánya és egyéb hátrányok dacára nagy igyekezetet fejtett ki.

Bálók hiányában jól esett ez a kis csendesebb multság is és a közönség s társulat ölesönösen megelégedve váltak meg egymástól.

Veszprémi valamikor maga is az Aradi társulatnál volt s neje Ágh Ilona meg épen Debreczenben volt Aradi alatt másodrendű színésznő; K. Rostagni Irénnel együtt akkor a társulat szépségei voltak. Nagy Katit, mint naivát láttam Iglón újraszülni.

Ez a társulat rendszeren így szépebb és kisebb alföldi városokban tart előadásokat s Iglón is belefogott az „Ember tragédiájá”-ba is, melyet eddig itt még nem láttak, sőt merészkedt előadni a „Büvös vadász”-t is.

Persze, mint ilyen kisvárosi előadásoknál szokott lenni, a legjobb hatást sokszor valami nevetető mozzanattal rototta el. A kik szorgalmasan eljártak minden este, több illyent láttak; az „Ember tragédiája” előadásakor is a római jelenetben feltűnő kereszt egy lámpás forma alkotmány üveg oldalára volt veres festékkel mázva s nem győzvéen magukat észszel, egyetlen szál spárgán eresztették le az instrumentumot,

mondja elég önérzetesen és meglepően: „Ked-dődjék „czimüknek” megfelelően délután 4 órakor s a szabadban be kell végezni esti 10 órakor.”

Most kérem alázattal: milyen tantalusi kin az 1) a férfiakra fekete ruhában, keztyűsen, az esetleges klakk a hón alatt, 30—35 fokos melegben az isten adta közönséges anyaföldön pld. egy souper (pardon: fekete kávé) csárdást tánczolni egy angyallal 5 óráig. — Mily örült élvezet az 2) a leányokra respektive a tánczos-nékre, kik épen ez alkalomra készített s a divat fantáziájával megáldott díszítésekkel bőven ellátott, oly „herzig” toiletteikben kénytelenek a poros (legalább is poros ha nem piszkos) porondon, mint athleták ugrálni. pardon — tánczolni. Össze porozva az oly herzig ruhát. — De kérem 3) én a mamák védője vagyok. Szegény Zsófi mama, óh édes Erzsé néni! — Hogy ülnek ők ott, egy nem épen árnyékos helyen (hisz mindenütt nem lehet árnyék.) Erzsé néni egy esernyő alaku napernyővel, egy 1 drb Mikádó legyezővel, ölében pedig egy kiterjedt „en tout cas” (minden eshetőségre) zsebkezdővel felfegyverkezve, oda lehel barátnőjének a permetező Zsófi mamának: „No tudod édesem, ez a hőség, ez a sok szunyog, ez elpusztulni való, én több majálisra nem jövök.” „En sem.”

Az „Indítványban” az is foglaltatik, hogy „czimüknek megfelelően” — én tudtommal azon erkölcsi nevelésben nőttem fel s hitem az volt, hogy a majális csak azért majális, mert májusban van az ígért multság. — Szivrepesztő volna hallani például: „A június 16-án tartandó d. u. 4 (?) órakor kezdődő majálisra uraságod tisztelettel meghívatik!”

Oh mi lelekelmelő lehet egy majális júniusban 35 fok melegben d. u. 4 órakor. Tisztelem a multságot, sajnálom a résztvevőket, de nem kérek belőle — egy nagy-erdei villáért . . . no, és még valamiért!

Ha a majálisok 4 órakor fognak „tartatandani” vagyok bátor én is több „Indítvánnyal” előlépni:

1) Ülő és nem tánczó hölgyek részére mindenik mellé, mondd két drb hűtő szekrény tendő — az egyikben legyenek hűsítő italok: limonádé, spritzer, savanyu uborka, zöld saláta és jeges-vegyes, felvágott a gyengébb lelkületű hölgyek számára, a másikkban a közegészségügy szempontjából és a közveszély megóvása érdekében: különböző priznittek, érvágók, és veres-

mely párszor körülfordult s majd keresztet majd az azt megvilágító, háta megett levő gertya szízlát mutatta a közönségnek. Persze Athenae-ben, Rómában és Konstantinápolyban ugyanazon háromemeletes bérházak díszlettek, sőt a „Hun utódok”-ban Attila ugyanazon veres talárban volt, a melyekben a görög császár.

Hanem szép eredményt értek el a „Gigerlik” előadásával, mely Igló város lakóinak majd minden rétegében, különösen az ifjaknál, de még az öregeknél is valóban csudálatraméltóan neveltséges hatást idézett elő.

Ha Debreczenben abban az időben Jászay-lázzról lehetett beszélni, Iglón viszont Gigerli-lázzról, annyira új és megkapó volt az iglóiaknak a másutt már rég elfelejtett Gigerli, hogy a kis diákokat vastag dorong s monokli (!) nélkül — kivált akkortájtban — el nem lehetett képzelni s a gigerli-beszéd köztük sokáig általános volt. Sőt megleteknél is kísértett a feltámadt „Gigerli”; nem rég tartott valamelyik tisztelt urambátyám egy iglói fürdő-helyiségben Fritsz-estélyt s az öreg urak a jóféle iglói olomezukros bortól elszedülve, gigerlisen kezdtek conversálni s halálra nevetették a többi ott levőket.

A gigerli tán még ilyen hatást se tett sehol. Bezzeg, miután innen elment a társulat, szépen meg is bukott Egerben, a papok városában.

Most egy silány német trupp játszik a spitz-bürgereknek. Nem rég tartott egy előadást, Sztrakosch, a híres német recitátor; most várunk egy magyarra.

A „magyar” szóról valami jut eszembe, a mit mint kisszerű dolgot elhagytam volna. Erdékes fényt vet ugyanis némelyek értesültségére például az, hogy az idén, mikor márczius 15-én e napot a tanítóképezdészek és gymnaziumi tanulók aggulták, az elsők délelőtt, az utóbbiak

kereszt egyleti igen hasznos kötszerek, továbbá migrain-stífték, nána-, (némelykor: zóna), kolera- és eskór elleni labdacso, cseppek s sziv-erősítőül „Tengerentúli szunyog por“ és egy üveg Zacherlin.

2) Minden rendű, rangu, koru és előéletű férfiak számára, a könnyű hozzáférhetőség céljából a tánczpiactól nem messze, lehetőleg annak háttérében s a tánczosok számához képest 30-40 jól és gyorsan működő zuhany állítandó fel. — Fehér és egyéb neműekről egy helybeli jóhírű cég gondoskodnék. A hűsítő italok szállítására a helybeli kis vasutal lehetne előnyös szerződést kötni — felőránkénti szállítás 4-4 waggonnal.

S végre a 3.) kis és nagy, még és már tánczó leányok kényelme számára pedig egy felállítandó tűz és tracs-mentes pavillonban adna felvilágosítást egy szepitészeti egyleti tag, egy erény- és erkölcs védő egyesületi tag titkársága mellett.

A ki 4 órakor, délután és nyáron Debreczenben a szabadban, tánczol annak számára csak két hely van a világon: a megfigyelő osztály és egy hideg víz gyógyintézet.

Hagyják meg nekünk * nekünk * élemedett garconoknak és felnőtt csecsemőknek az esti pirt, a csillagos eget, a bűbajos hajnalt — s engedjék meg, hogy este gyönyörködjünk azon két csillagban, melynek ragyogása, mosolygása többet ér, mint ha két nap is sütne ránk egyszerre, mely többet ér egy hónapos ágyánál, mely „fáradt testünk csöndes nyugalma“ úgy sem adja meg, hagyják meg nekünk a gyönyört s az ideált hagyják meg nekünk estére.

És az az * űrült bálozó, * pardon délutánzó, a ki 4-10-ig tehát 6 órán keresztül, a homloka verejtékével és torka erejével kiabálja, hogy „ne hadd magad Schlezinger“ az nem megy 10-kor lefeküdni — hanem hogy lehűtse magát, iszik 20 spritzert, 5 limonadét s utána 10 fagyaltot eszik — és még akkor sem fekszik le, de csupa trucz-ból is azt kiabálja:

„Ne hadd Schlezinger az esti majálist.“
Csak ennyit akartam mondani.

Hajdumegye közgyűlése.

— Május 14. —

Hajdumegye közgyűlése élénk érdeklődés mellett ma folyt le Dégenfeld József főispán elnöke alatt.

délután, voltak, kik ily kérdést koczkaztattak meg: „Hogy tehetnek két ünnepélyt egy napra?“

Pedig az ő apák is lelkesültek a magyar ügyért mindig s legközelebb épen a szabadságharczok, 1949. febr. 2-án Igló is színhelye volt egy heves esatának, melyben 67 honvéd esett el. A német polgárok ekkor versenyt harczoltak e vitéz katonáinkkal, kiknek emlékét a katolikus templom körüli sétányon álló szobor jelzi.

E kögula egyik oldalán a következő aranyozott felirat olvasható: „Hazádnak rendületlenül légy híve, . . .“ tovább nem folytatták.

Egy ágyugolyó ez ütközethet magának a templomnak szép magas tornyát is ledöntötte, melyet azóta nem építettek fel újra, csak most kezdik tervezni teljes felépítését.

Az elébb megint a „magyar“ szónál akadtam meg, ez itt sokszor eszébe jut az embernek s bizony jól esik, ha csak hall is tősgyökeres alföldi magyar szót közönséges, egyszerű emberektől.

Az ősszel egy szegény debreczeni asszonnyal találkoztam, talán még jobban megörültem neki, mint ő nekem. Látatlanra hozta fel 8 éves kis fiát német szóra, mint mondta, urak ajánlották ezt neki. Cserébe akarta adni, de nem tudott hova fordulni. Utasítottam a város házához, majd ott megmondják, hol fog helyet kapni. Hálálkodva köszönte meg. Azóta nem láttam.

Épen nagyvásár volt itt. Erről most még inkább eszembe jutottak a debreczeni országos vásárok; pedig itt is árultak mézeskalácsot, melyet zipser-hölgyek az utcán ropogtattak. A tót parasztok, kik minden vásár-, és vasárnapon bepálínkázna, éktelen ordítást kezdtek, de ekkor egyszázad magyar baka jött gyakorlatról és rákezdte: „Végig mentem az ormódi temetőn . . .“

Ifj. K. Arthur.

A főispán d. e. 9 órakor megnyitván a közgyűlést üdvözli az egybegyűlt bizottsági tagokat, mire kezdetét veszi a napirend tárgyalása.

Olvastatott a miniszter leirata a marhasó elárúsítása tárgyában. A miniszter kimondja, hogy a meddig olyan szert fel nem találunk, mely a marhasót emberi használatra lehetetlenné teszi, a marhasó beszüntetett elárúsítását újból nem engedélyezheti.

Tudomásul vétetett.

A legtöbb adófizetők közé L e v a y Ferenc bősziroményi lakos felvételét.

C s e g e községnek megengedett, hogy 10 ezer frtot vehessen fel a jelzálog hitelbanktól mely összeg a Debreczen-füzesabonyi vasút építéséhez való hozzájárulás lesz.

Az utkarókra vonatkozó szabályrendeletet a miniszter nem hagyta jóvá s most az alispán új szabályrendeletet terjesztett be, mely a miniszter meghagyásához képest készült A módosítások közt nevezetes csak az, hogy az utmester az uti általány helyett kilométerpénzt kap s az utmester is felvételét a nyugdíjintézetbe.

A szabályrendelet elfogadta t o t t.

Hadház nagyközségé átalakítása folytán az alispán a szükséges szervezeti intézkedéseket megtette.

Tudomásul vették.

A h.-bősziroményi közkórház építésére vonatkozó tervet és költségvetést az alispán benmutattja.

A vármegye ehhez a kórházhoz 3000 frtot ajánlott meg, minthogy s a terv a költségvetés elfogadható, felterjesztetik a belügyminiszterhez jóváhagyás végett.

A központi árvaszék teendői felszaporodván az alispán kéri, hogy a hadházi, p.-ladányi, b.-ujvárosi és kabai árvapénztárak tartalék alapja terhére 1892-ben egy kisegítő előadó és egy díj-nok alkalmaztassék. — Az összes költség 2522 forint.

Az alispán előterjesztését elfogadta k.

Egyek és Csege községének megengedték, hogy ketten egy körállatorvost választhassanak, illetve az ügy jóváhagyás végett felterjesztetett a belügyminiszterhez.

A bősziroményi takarékpénztár alapszabályai ellen U z s o n y i Péter és B a c s ó ügyvéd fellebbezést nyújtottak be. A miniszter U z o n y i fellebbezését elutasította, azonban Bacsonak igazat adott s az általa kért módosítást elrendelte. Ez a módosítás arra vonatkozik, hogy a polgármester minden évben idegen szakértőkkel megvizsgáltsatja a pénztárt s így a felügyelő bizottság, mint felesleges, töröltetik.

A közgyűlés ezt a változtatást tudomásul vette.

Nagy vita volt a felett, hogy a bősziroményi takarékpénztár tisztviselői csak olyanok lehetnek, a kik Bősziroményben választói joggal bírnak. Az állandó választmány azt mondja, hogy ez esetben, ha ilyen bősziroményi polgár nem akadna, a pénztézetet zavarba jönne. Kéri tehát, hogy ezt az intézkedést hagyják ki.

Többen felszóltak az ellen, hogy a megye állapítsa meg a szabályzatot a bősziroményiek ellenére, mert ezzel nagyon belenyulna a megye a város autonómikus jogába.

F ő i s p á n szerint erre szükség van, mert H.-Bősziroményt a takarékpénztár tisztviselőinek megválasztásában eddig nem igen vezette az a célzat, hogy ez a pénztézet jól vezetessék. Mutatja ezt, hogy az alapítóke legnagyobb része már — elusztott. Ő maga részéről nem kívánja, hogy a főispán nevezze ki a takarékpénztár tisztviselőit, nevezze ki azokat az alispán, de ismétli, hogy ez intézkedésre szükség van, mert különben a részvényesek pénze végleg elusztik.

U. S z a b ó Mihály köteletségének tartja a főispán által mondottakat megczáfolni, mert — ugymond — rosszul van értesítve méltóságod, mivel az említett takarékpénztár alapja egyáltalán megtámadva nincs; — nemcsak a tartalékalap emelkedett, hanem 29 ezer frtot jótékony célra is adott e pénztézet. A rossz hír onnan származott, hogy idegen szakértők 42 ezer frtot nem találtak ott s ezek jelentését méltóságod készpénznek vette.

F ő i s p á n: Nem vettem készpénznek, —

mert akkor azt mondtam volna, hogy az egész alapítóke elusztott.

U. S z a b ó M. azután bebizonyítani törekszik, hogy a takarékpénztárban talált hiány tulajdonképpen nem az, mert meg van váltókban s e váltók egy esődtömegben biztosítva vannak. Kéri a közgyűlést, hogy ne nyuljon ilyen mélyen Bősziromény autonómiájába s hagyja meg a városnak a választási jogot.

R á s ó Gyula alispán ajánlja az állandó választmány javaslatát azzal, hogy a főispán nevezze ki a tisztviselőket.

Ifj. S ó v á g ó Gábor a maga részéről az intézet alkalmazottjainak kinevezését törvénytelennek tartja. Az intézet rossz híre szerinte is onnan származott, hogy az idegen szakértők kérdést intéztek bizonyos váltók behajthatóságára nézve. Erre nézve első sorban őt, mint az intézet jogtanácsosát kellett volna megkérdezni, a mi nem történt máig sem. A kérdéses váltókból már eddig is befolyt 11 ezer frt. Ő a maga részéről állíthatja, hogy ez a pénztézet 10 ezer forintnál többet nem veszíthetett.

F ő i s p á n szerint 64 ezer frt hiányról van szó s a szakértők azt is kimutatták, hogy ez a pénztézet 7 ezer frt veszteséggel dolgozott s annak dacára, hogy nem volt jövedelme, 29 ezer forintot adott jótékony célra. Azt nem mondja senki, hogy itt sikkasztás történt, csak egyszerűen rosszkezelés, mivel olyan helyre adták a pénzt, a honnan az nem volt behajtható.

Ifj. L e n g y e l Imre is határozottan ellene van a kinevezésnek s nem fogadja el az állandó választmány javaslatát.

V e s z p r é m y István is a mellett van, hogy hagyassék meg Bősziroménynek a választási joga.

F ő i s p á n köteletségének tartotta felemlíteni azokat, a miket mondott, mert ha a bősziroményi takarékpénztár megbukik, az a városnak a kára lesz. Hogy azok a szakértők igazat mondtak-e, azt ő természetesen el nem döntheti, de azt határozottan tagadja, hogy a pénztézeti tisztviselők kinevezése törvényellenes lenne. Akár így, akár úgy határoz a közgyűlés, az a törvénynek ellene nem mond.

Szavazásra kerülvén a sor, az állandó választmány javaslatára csak 22-en szavaztak, mire az egész módosítás kihagyatott.

U. S z a b ó Mihály a további módosításoknál kimondani kívánja, hogy a polgármesternek ne hagyassék meg a vizsgálat tartása, hanem bizassék az a polgármester tetszésére.

S o m o s s y Lajos bősziroményi polgármester ezt nemcsak meghagyandónak tartja, de kötelezné is a polgármestert, hogy gyakrabban tartasson ilyen vizsgálatot.

Szavazásnál nagy többség kimondotta, hogy a polgármester kötelezendő arra, hogy évenként vizsgálatot eszközöltessen.

A bősziroményi és hadházi erdők kezelésére vonatkozó vizsgálat konstatálta, hogy a felügyelőket nem rosszakarat vezette s így az ellenők megindított vizsgálat beszüntettetett.

Tudomásul vették.

A nemzeti zenede meghívja a megyét 50 évi jubileumára és némi segélyt kér.

Minthogy a segélyadásra a megyének alapja nincs, tehát a meghívás egyszerűen tudomásul vétetett.

Az állami közigazgatás.

F ő i s p á n erre előadta, hogy most a közigazgatás államosítása tárgyában érkezett átiratok következnének. De e tárgyban Hajdumegye 30 bizottsági tagja külön indítványt is terjesztett be.

F e k e t e Sándor főjegyző felolvassa az indítványt, melyben az foglaltatik, hogy írjon fel a megye a m. kir. kormányhoz, hogy benyújtott törvényjavaslatát visszavissza és alkosson az ország ezredéves multjának megfelelőbb s a szabad választást nem korlátozó törvényt.

Az állandó választmány javaslata az, hogy bizza a megye ezt az ügyet a törvényhozás belátására és úgy az indítványt, mint az átiratokat vegye tudomásul.

Ifj. S ó v á g ó Gábor nem fogadja el az állandó választmány javaslatát, mert a megyék a törvényjavaslat szerint ezredéves joguktól, a szabad választástól megfosztatnának. Nem fogadja el az állandó választmány javaslatát már azért sem, mert Hajdumegyének vagy a javaslat

mellett, vagy ellene, de nyilatkoznia kell, mert a közömbösség nem illenek szabad Hajdumegye multjához. (Helyeslés.) Az önkormányzati jog megcsorbítását czélozza az egész törvény s így ő azt nem támogathatja. (Helyeslés.)

S z i n a y Gyula szerint sem térhet ki a megye a nyilatkozás elől. Azok aggodalma, a kik féltik a megye önkormányzati jogát: teljesen indokolva van. Ő szerinte ez a törvényjavaslat még azokat is meglepte, kik az állami közigazgatás hívei voltak. Azt hiszi, hogy Boeckay vármegyéje lelkesedéssel fogja elfogadni a több bizottsági tag által benyújtott indítványt. A törvényjavaslat ugyszólván az utolsóig konfiskálja az autonóm jogokat egy már abszolutisztikus kormány részére. Sok jogot feladott már a magyar nemzet kényszerítő körülmények folytán, de hát most nincsenek seholy kényszerítő körülmények, mért adnók hát fel jogainkat semmiért. Az állami közigazgatást a mérsékelt ellenzék tűzte zászlajára s ezt a kormány is magáévá tette. Az eszme hódít, mert nagyon sokan vannak, a kik elítélik a mai közigazgatást. De azt látják csak, hogy a mai közigazgatás csonka: hanem ezen nem azzal kell segíteni, hogy még a megmaradt kis autonómiát is elvegyék. Elismeri, hogy a jelenlegi fejedelem alkotmányosan uralkodik (Eljenzés) de ki áll jót arról, hogy az utána következő fejedelem is így tesz? S ha nem lesz többé megye, a háza bátyja, mit fog az ország cselekedni? Ő is tudja azt, — hogy közigazgatásunk a kívánalmaknak nem felel meg, de erre nézve nem az önkormányzatot kell megcsontítani, hanem a fogyatkozásokat kell pótolni. Benczkés alá veszi az egész közigazgatást, rámutatva annak főbb hiányaira, s kinyilatkoztatja, hogy az állandó választmány javaslatát nem fogadhatja el. (Helyeslés.)

R á s o Gyula az állandó választmány tárgyalásánál a kérdés elől nem akart kitérni, de azt nem kívánta volna, hogy a kormány a javaslatot vonja vissza. Az állandó választmány azonban azért akarta a kérdést felre tenni, hogy ne provokáljon meddő vitát, mert most már nagyon sok üdvös módosításon ment keresztül a javaslat. Ő tehát elfogadja az állandó választmány javaslatát.

N a g y Miklós ellenkező nézettel jött a gyűlésterembe, de Szinay meggyőzte őt arról, hogy a mai közigazgatási állapot tarthatatlan, tehát örömmel üdvözli a javítást rajta. Elfogadja az állandó választmány javaslatát.

O s v á t h Ferenc azt indítványozta, hogy írjon fel a megye az állami kinevezés mellett. Szépen indokolja ezt az indítványát, élénk eljenzés között fejtette ki a kinevezési rendszer hasznos voltát. Ezért ő municipálista, de az igazí függetlenségét a tisztviselőket csak a kinevezésben látja. A meglevő és ennek alapján elérhető reformot üdvözli s kéri a közgyűlést, — hogy a kinevezési rendszer mellett írjon fel.

I f j. L e n g y e l Imre az állandó választmány javaslatát nem fogadja el, csatlakozik a benyújtott indítványhoz. Nagy zaj között bizonyítja, hogy ezzel a törvényjavaslattal zsarnokság lép életbe az országban.

U. S z a b ó Mihály nem fogadja el az állandó választmány javaslatát.

Több szónokot nem volt hajlandó kihallgatni a közgyűlés, elnök folyton csengetett, míg ki tudta eszközölni, hogy dr. P o p p e r Mór szóhoz juthatott, kinyilatkoztatva, hogy a kinevezési rendszer híve.

Ezután feltette a főispán a kérdést szavazásra, még pedig névszerinti szavazásra.

Az állandó választmány javaslatára szavaztak 60-an, ellene 37-en, tehát a közigazgatás államosításának ügyét Hajdumegye félre tette.

A közgyűlés érdeklődés erre egészen megcsappant, a többi ügy nem is volt érdekes.

HELYI HIREK.

Határidő naptár.

Nagy sctahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a Margit-fürdőben.
Museum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10zól 12-ig délelőtt.
Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, kétfőn szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.

Május 15. Ló és szekerek összeírásai határideje.
Május 15. Háztulajdonosok, továbbá kezdő gyermekek összeírásának határideje.

Máj. 18. Gyermekiállítás megnyílik Szoboszlón.
Máj. 20. A fősorozásból elmaradt újaczok előállítás.

Máj. 21. Egyházkerületi közgyűlés kezdete.
Máj. 23. Hangverseny és majális H.-Szoboszlón.

Máj. 24. Az iparoskör közgyűlése.
Máj. 23. és 24. Debreczen-füzesabonei vasut ünnepélyes megnyitása.

Máj. 23. Dohánygyári munkások majálisa a nagyerdei víradóban.

Máj. 27. Jogászok majálisa a nagyerdei víradóban.
Máj. 30. A Csokonai-kör vigalma a nagyerdei víradóban.

Junius 10. A gazdászok tavaszi vigalma.
Junius 1. Sajtóügyi végtárgyalás.

Junius 10. A gazdasági tanintézet majálisa a nagyerdőn.

Aug. 25. A debr. honv. egylet közgyűlése.

— **A három fagyos szent**: Szervác, Pongrácz, Bonifác fagyos szent urak berukkoltak. Kedden mutatta be magát a legöregebbik, szerdán a középső, ma jelent meg a legkisebbik. Fagyos lehelletük azonban alig aig érzik a beállt májusi hőségben. Minden baj, minden veszedelem nélkül jelentek meg eddig. A gazdák már a 3-ik szenttől a máitól sem felnek s ha elmúlnak ezek a rettegett urak, midenek előtt esőt óhajtanak, mert ez a mostani hőség vetést vételeményt egyaránt kisszarít. Csak még Zsófia és Orbán viselnék jól magukat.

— **A Tisza-szabályozás**. Szabolcs vármegye törvényhatóságának közgyűlésében, melyen Kálly András főispán elnökölt, a következő indítványt terjesztették elő: Bizzon meg a megye egy öt tagból álló küldöttséget és utasítsa azt, hogy tanulmányozza a Tisza-szabályozását általános ügyét, az erre vonatkozó fönnálló törvényeket, jelen szervezetét s mutasson reá ezeknek kiemelkedő hiányaira s a szerzett tapasztalatok alapján állítsa föl az elveket, melyekre alapítva egy a szabályozás céljainak szolgáló oly részletes törvény és szervezet létesíthető, mely nemcsak az eddigi gyakori katasztrófák ismétlődésének megállítására alkalmas, de alkalmas legyen a pozitív siker biztosítására is, mind ezeket egy a földművelésügyi minisztériumhoz intézendő emlékiratba foglalva, terjeszse a közgyűlés elé. — Az indítványt, melyet Hraboszyk Guidó adott be, egyhangulag elfogadták és azután öt tagu küldöttséget választottak, melynek elnökévé Fráter Sándor lett.

— **A királyi táblák tanácsjegyzőinek tevékenységi köre** a decentralizáció folytán kiszélesbedett. Ezután főtevékenységük nemcsak a jegyzőkönyvek vezetésében kulminál, hanem per-kivonatokat, sőt a bírák beleegyezésével előadmányokat is készítenek, melyeknek megrostálása elkészülve foglalhatják el majd bírói állásukat. Örvedetes ez nekik is, de az ügymenet gyorsaságára nézve is.

— **Csáky Albin gróf és a magyar ipar**. A vallás és közoktatásügyi miniszternek tudomására jutott, hogy egyes iskolák tanszereiket és egyéb iskolai szükségleteiket idegen czégekétől szerzik be. E visszásság megszüntetésének céljából a miniszter rendeletet bocsátott ki a tanfelügyelőségekhez, melyben utasítja őket, hogy csakis hazai czégeknek tegyenek megrendeléseket.

— **A szerelmi dráma hőse**. A Schreyerné elleni merénylet történetéből nevezetes W e l e n c k y Mátás szabás bűnügye, aki tudvaleg öngyilkossági kísérlet által ejtett sebéből kigyógyult s a királyi ügyészségnek adatott át egyike a legbonyolultabb szerelmi históriáknak. A vizsgálat előzményei nem érdekeltek. A szegény Welentzkynek veszte volt a szerelem. Első felesége férfi ruhába öltözött s a férj így kapta rajta akkori szeretőjénél. A vizsgálat mely bűnügyében folyik számtalan részletre terjed ki s ezekből kifolyólag szükségessége merült fel az elmebeli állapot megvizsgálásának is. A végtárgyalásra csak hónapok mulva kerülhet a sor.

— **Móricz József** illavai életével foglalkozik a „F. U.” cziműlap. Móricz József a debreczeni apagyilkos — az idézett lap szerint — az 1500 fegyenc között a legkonokabb. Neki ugyan énekelhetnek, huzhatják, mit sem ad rá. Ő rész megátalkodott, a javulásnak még árnyékát sem lehet rajta felfedezni. Elveszett, még a bör-

tőnben sem sok hasznát veszik. A tükör rámak készítésénél alkalmazták, de keveset ér...

— **Mégis igaz**. Szomoru hirt vettünk, mely Debreczentől 150 ezer frt évi forgalmat vesz el. Régebben közölve volt lapunkban, hogy Debreczen elfogja veszíteni a vasuti üzletvezetőséget. Nagy örömrünkre, ezt a hírünket akkor megczáfolták. Most azonban sajnosan tapasztalni fogjuk e hir alapos voltát. Bevégzett tény az, hogy január elején a debreczeni vasuti üzletvezetőség feloszlik s a Pozsonyban létesítendő üzletigazgatóságba osztatik be s Debreczenben csak egy forgalmi főnökségi kirendeltség lesz. A kir. államvasutaknak igazgatósága lesz Budapesten, Kolozsvárott, Pozsonyban és Zágrábban. A debreczeni üzletvezetőség legnagyobb része Pozsonyba osztatik be, de jut belőle Kolozsvárnak is.

— **A csavargók profétája**. Hollóssy József 18 éves csavargó már régen szent tanokat hirdet az utcák csavargói között. A napokban egy nagy papirra, ákom-bákom betűkkel írott szent irással lépett közibük és elmondotta nekik, hogy hogy ő Isten küldötte, a ki azért született, él és szenved, hogy megváltsa, hitre és vallásosságra intse és tanítsa az apátlan, anyátlan csavargókat. A szentírás felolvasása után a csavargók profétáját a rendőrség letartóztatta s a szentírást elkobozta. — Ime azok a szent sorok:

„ezennel, én, ki az összes emberi szeregeknek és minden nemzetnek kik lakoztak földön urjuzusz kirtü lelkeknek és ebeknek dicső teremtője ezen én isteni hatalmaMnál fogva pArancsolóm néktek hog Az Istennek szent nevé nekáromoltaszek mert nemhiszlek szigürü büntetészel büntelek meg benetek sz az Acstáknak szegijaknak sznónek szeletonak én parancsolom az én szogámnak mindég én kirljeiek tik teket nemtik egemet.”

— **Egy jogi képtelenség**. Ez a jogi-képtelenség a nők nagykorúsága — oly esetben is, midőn kiskoru férfival lépnek házasságra. Milyen visszás állapot az, midőn egy 21—22 éves még mindig gyámi hatalom alatt álló fiatal ember feleségül vesz egy 17 éves szende kis leányt. A férj az marad 24 éves koráig kiskoru, nem intézkedhetik önjogulag sem vagyona, sem személyéről; a 17 éves leánykából azonban a férjhezmenetel folytán egyszerre nagykoru, — teljesen önjogu asszony lesz, ki szabadon rendelkezhetik vagyonával s teljesen azonos jogokkal bír, tapasztalatokban gazdag anyja vagy nagyanyjával. S mind eme jogokhoz ki által jutott? azon férfi által, ki önmaga nem bír azokkal a jogokkal. Itt volna helyesen alkalmazható azon jogelv, hogy: „senki sem nyujthat másnak oly jogot, melylyel ő maga sem bír.” De éles összeütközésbe jöhet az ilyen házaspárnál a természetes, az emberi jog is a képtelennel. A születendő gyermekek természetes es törvényes gyámja nem az atya, hanem ennek életbenléte daczára az anya s ha ez meghal, a gyermek részére külön gyámot kell kirendelni. Hát a családi élet egyéb változásaiban, a mindennap előforduló apró kérdésekben mennyi visszás s ferde helyzet jöhet elő az ily pároknál, azt csak az tudhatja ki már egyszer keresztül esett ezen a jogi képtelenségen.

— **Egyházak**. A róm. kath. plébániai templomban f. hó 17-én, az az vasárnap d. e. 9 órakor tartandó ünnepélyes istenizsíteleten F ü h r e r kedves dallamu „vocal” miséje adatik elő: M á c s a y Sándor főiskolai énektanár s daleyleti karnagy ur vezetése mellett. Szives közreműködők a következők: Tenor I. H a r m a t h G. Papp J., Seitz S., Balogh J. Tenor II. Tikos J. Kovács J., Gramantih M., Torday G. Bass I. Krasznay T., Hegedüs J., Donogán J., Husz L. Bass II. Pápay J., Tóth J., Doby K., Nádassy K. urak. Offertoriumra, Knolltól „O sanatissima” kezdetű solót éneklő Bernáth Flóra kisasszony Hitelessy L. zenedei tanár ur orgona kísérete mellett.

— **Nyilvános számadás**. A debreczeni könyvnyomdászok önképző egylete által május 9-én tartott majális bevétele 187 frt, kiadása 127 frt. Maradvány 60 frt. — Felülfizetések: Frics József ur 1 db magyar arany; özv. Lukács Lászlóné ő nsga (Budapest) 5 frt; Pongrácz Géza ur

4 frt; M. E., Vértési Arnold, Kutasi Imre urak 3—3 frtot; Dávidházy Imre, Lendlbauer Kálmán, Zichermann Herman és Turai Farkas urak 2—2 frtot; nt. Csiky Lajos, tls. Materny Lajos, Gáspár Imre, Mraftsák László (Kisujzállás), ifj. Ury Mihály, Szabó Miklós, Demjén Sándor, Kádár István, László Károly, Blatner Béla, T. J., Kleinfeller Károly, Ormós Károly urak és Csúrka Lajosné urnő 1—1 frtot; Molnár Károly ur 60 kr; Furman Lajosné urnő 50 kr; Sz. K. ur 50 kr; Nagy József ur 30 kr. — A szives adakozók fogadják egytetünk nevében hálás köszönetünket. Török Ferenc b. pénztárnok; Kurucz Béla b. ellenőr.

— **Az ártezi kut furása.** a csövek hibája miatt ismét szünetel. A furáskor szükségelt csövek ugyanis felette bővekek s mindaddig míg a megrendelt szűkebb csövek meg nem érkeznek, a furás szünetelni fog. Az alkalmazott munkások addig is a géprészek tisztításával lesznek elfoglalva.

— **Eljegyzés.** Csáki József törekvő iparos a napokban jegyezte el özv. Varga Gábornénak, a csónakázó főfelügyelőjének leányát, Juliskát. Boldogság frigyökre!

— **Főispáni ebéd.** Gróf. Dégenfeld József főispán a tegnapi közgyűlés alkalmából délután 2 órakor nagy ebédet adott, melyre mintegy 30 megyebizottsági tag volt hivatalos.

— **Nagy tolvajlás.** Kubinyi Lajos czeled-utcai férfi-divat üzletébe, ma délelőtt 11 órakor. Majoros János helybeli gazda ember két asszonnyal, a kik közül egyik a felesége, lépett be s nyakendőt kért, mialatt a kereskedő a különféle dobozok előkerítésével volt elfoglalva, addig az egyik asszony, a közeli fiókból kiszedegetett drága végezőt szöveteket s azokat egymás után rakta a paraszt gazda szűre alá. A közeli retesz mellett dolgozó segéd, a kit a vevők nem láttak, vette észre a lopást s a rögtön előkerített rendőrral bekisérte a három tolvajt.

— **Gyászjelentés.** Zivuska József, gazdasági tanintézetű hallgató, kiskorú testvéreim Jenő és Jolán, továbbá a boldogultnak testvére Plank Hedvig, Özv. Blaskovics Viktorné; ugy a szélesen kiterjedt rokonság nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentjük felejthetlen édes jó anyánk, illetve testvér Özv. Zivuska Józsefné szül. Plank Franciska asszonynak folyó 1891. évi május 12-én reggeli 6 órakor, életének 51-ik özevységének első évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát s teljes árvaságra jutásunkat. Porlandó részei folyó hó 14-én d. u. 4 órakor, fognak a Szent-anna-utcai r. kath. sírkertben levő halottas kamrából, ugyanott örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent-mise áldozat pedig f. hó 15-én d. e. 10 órakor fog az egek urának bemutatni. Debreczen, 1891. máj. 12. Békelengjen hamvai felett!

— **Gazdasszonyoknak.** A közeledő pünkösdi ünnepek alkalmából tisztelt olvasóink figyelmébe egy kitűnő mázolószert puha padló számára bátorodunk ajánlani. Ugyanis Keil Alajos padlózat-fényezés, mely igen szép fényes — kitűnően takar, a mellett gyorsan szárad és rendkívül tartós. E Keil Alajos féle padózat-fényezés Debreczenben kizárólag Szepessy Antal utódánál, Szent-Királyi Tivadaránál kapható.

— **Egy népszor.** A „Moll féle francia borszesz és só“ által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olesó szer nyújtatik közvényes és csuzos bántalmaknál sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. 2.

Közgazdaság.

— **Gabnaárak.** (Budapesti gabnatőzsde, máj. 13. d. u. 2 órakor). Buza tavaszra — pénz, — áru; őszre 9.68 pénz, 9.50 áru. Tengeri (uj) 1891. máj—jun. 6.75 pénz, 6.77 áru, jul.—aug. 6.86 pénz, 6.88 áru, aug—szept. — pénz, — áru. Zab tavaszra — pénz, — áru, őszre 6.34 pénz, 6.36 áru. Káposztarepeze aug.—szept.—re 16.90 pénz, 17.— áru.

— **Sertés vásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése, május 12-én. A Hízott sertés árak: I. Magyar első

rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgron felüli sulyban) 43.—45.— krig. Öreg köz. (páronként 300—400 klgr. sulyban) — krig. Fialal nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban 46.½—47.½ krig. Fialal köz. (páronként 251—320 klgr. sulyban) 46.—47.½ krig. Fialal könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) 47.—47.50 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) 43.—44.50— krig. Közép (páronként 220—280 klgr. sulyban) 45.50—46.— krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 46.—47.—ig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 klgron felüli sulyban) — krig. Közép (páronként 250—320 kgr. sulyban) — krig. Könnyű (pkint 250 klgr terjedő sulyban) — krig. IV. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgron felüli sulyban) 45½—46.— krig. Közép (páronként 220—260 klgr. sulyban) 45½—46.— krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) 45.50—46.— krig.

REGÉNY CSARNOK.

Az emberi fenevad.

(La bête humaine.)

Regény

Irta: **Zola Emil** 102.

— Én mondom önöknek, hogy Jacques-nek itt alól kell lennie, mondá Severine. Ezt megerősítette Flóra is.

— Csitt, ő segélyért kiált, ugyan hallják már meg!

A mozdony csavara össze volt kapcsolódva egy másik vaggonnal, mely összetörve feküdt mellette.

A mióta a mozdony már nem csinált olyan nagy zajt, hallani lehetett alulról egy férfi mély sóhajását. Mennél mélyebben hatoltak le, az a nyögés annál jobban hallatszott, úgy hogy maguk a munkások is alig bírták azt elviselni és magok is könyveket hulattak.

A mint végre valahára elő huzták őt, vége lett a borzasztó nyögésnek: a férfi meg volt halva.

— Nem, mondá Flóra, ez nem ő. Neki még mélyebben alant kell lenni.

Eros kezeivel felemelte a kerekeket és oldalra hajlítta, leszakgatta a waggon fedeleket czink tetejét egész könnyeden, feltörte az ajtókat és a vasláncokat csakugy tépte.

A mint egy halottra, vagy egy sebesültra akadt, kiáltott, mire elvitték azt, maga nem akart egy másodpercre is feltartóztatva lenni.

Cabuche, Pecqueux és Misard nyomultak utána, mialatt Severine mit sem segíthetett, mert a gyöngösgéptől maga is csaknem elájult s le kellett ülnie egy kiszakított waggonra. Misard teljesen elvesztette flegmáját és fel s alá futkosott a legnagyobb felindulás között. Ő és Flóra szemébe néztek a halottaknak, hogy felismerjék őket, hiszen ismerték már 10 év óta őket, minden pénteken keresztül vonultak erre mint a villám.

De nem, ismét csak az az ismeretlen ember folyam volt, az utas világ. Ez a brutális, vasuti szerencsétlenség által okozott sok halálozás éppen olyan ismeretlen volt előttük, mint midőn életökben itt keresztül futkostak.

Egyet se tudtak közülök nevének nevezni. És mégis, Flóra azt hitte, hogy egyet felismert közülök, a kivel ama nagy havazás alatt beszélt: az amerikai férfi, kinek arca ismeretes volt előtte, daczára, hogy sem nevét, sem egyebet róla nem tudott.

Misard a többi halottakkal együtt ezt a halottat is tovább vitte, a melyek isten tudja honnan jöttek és itt feküdtek a helyett, hogy isten tudja hova mentek volna.

Egy további szivszakgató scéna. Egy összenyomott kupéban egy, valószínűleg most egybekelt házaspárra lettek.

Mindkettő olyan szerencsétlenül volt egymásra dova, hogy a szó szoros értelmében egymásba mélyedtek. A nő volt felül és csaknem szélylyel nyomta férjét, kinek oldalbordája is betört.

Alig bírták őket egymástól megszabadítani. A nő kétségbe volt esve, hogy ő neki kellett megölnie a szeretett férfit. Hanem a mint kivitték őket, a férfi magához tért, mire a nő meghalt.

Ekkor vették észre, hogy oldalába mély lyukat furt egy csavar.

A magához tért férj kétségbeesetten jajgatott szeretett neje után, a ki kilehelte lelkét. Letérdelt melléje, miközben szeméit elöntötték a könnyek.

Most már 12 halottat és több mint 30 sebesültet számláltak.

Végre a mozdony hátsó részét is kiszabadították. Flóra csak kis idő közökben pihent és mélyebben nyomult előre. Bedugta a fejét a fa és vas törmelék közé s szorgosan kutató, hogy felfedezze a mozdonyvezetőt. Egyszer csak hangosan felkiáltott:

— Látom őt — ott fekszik alant — hohó! ez az ő karja és gyapot kabátja... Nem mozdul... nem lélezkik.

Vissza fordult és káromkodott mint egy baka.

— Tegyetek már valamit, siessetek, a menykőbe is! siessetek kivenni őt!

Megkísérté, hogy két kézzel odább dobjon egy waggonfedele, mely elzárta előle az utat. Nem bírta. Elfutott onnan és egy csákánnyal tért vissza, melyet Misard favágásra használt. Mint favágó, mikor óriási tölgyet dönt le az erdőben, éppen úgy vágta le a waggontetőt. Mindenki hátra lépett és hagyta őt magát működni, csak azt kiáltották neki oda hogy legyen óvatos.

Most már nem volt több halott, csak ez az egy, a kit az agyon nyomástól ott össze futott kerek és tengelyek védtek, melyek feltartóztatták a törmelék, hogy ráhuljanak. Flóra semmit sem hallott, nem volt többé ura izmainak.

Minden ütése egy-egy akadályt háritott el. Felbomlott hajával, összetépett ruhájával, kezében a fejszével, úgy nézett ki, mint az Erinniák.

A legutolsó csapásra ledől oldalt a tető. A többiek segélyével tova hurezolták a kerekeket, melyek megvédtek a fiatal embert a biztos szét zuzatástól s a lány saját farkajain vitte őt ki a törmelék közé és letette a földre.

— Jacques, Jacques!... ő lélezkik! ő él! Igazam volt midőn mondtam, hogy láttam őt alólra esni!

Fejét vesztetten követte őt Severine. Mindkét asszony oda kuporodott a lábaihoz Henri mellett, a ki még mindig maga elé meredt, mintha nem tudná hol van és hogy mi történik itt.

Pecqueux éppen közeledett és oda állott főnöke elé s jajgatott azon, hogy így kellett őt vizionlátnia.

A két nő ott térdelt mellette két oldalt és fogták a boldogtalannak a fejét s a legnagyobb aggodalommal lesték annak arcváltozásait.

Jacques végre felnyitotta a szeméit. Tekintete egyik nőről a másikra vándorolt, de ez időszert még nem ismert fel senkit és nem is látszott velők törődni.

Hanem a mint szeme a haldokló mozdonyra tévedt, onnan a nőkre, már csodálkozva tekintett rájuk.

Felismerte a Lisont és ezzel eszébe jutott minden: a kövek, melyekre a gép esett, a borzasztó összeütközés, a szekér, a mozdony felfordulása, mely majdnem az ő életébe is került. Mentegette maga előtt a Lisont, hogy az semminek oka nem volt; mert mióta beteg lett a hóban elakadás következtében, kevésbé volt jó a gőzbeosztása mint azelőtt.

Ez az elakadás tíz évvel öregbítette meg őt. Így hát még mindig szerette őt s fájt neki midőn ott a földön olyan nyomorultul kimulni látta.

A szegény Lisonnak tehát még csak néhány percznyi élete van.

Most már kezd kihalni, az izzó szén kezd hamuvá válni benne a lélekzet, mely azelőtt olyan hatalmasan dagasztotta a keblét, most kis gyermek sírás végső piszszegéséhez hasonlított.

(Folyt köv.)

Idegének névsora.

„Bika“ szálloda:

Deutsch Gyula gyáros Arad.
Burján Bpest:
Freund A keresk. Bécs.

Klein A
Sauter
Weisz A
Virág Ala
Fenyves t
Haraszty
Bachrach
Haraszty
Goldberg
Fischer
Zsimahy
Schlesing
Králik Ja
Mihel J.

Braun Igr
Glück Be
Schvabe J
Horváth I
Adler Far
Toghtoy S

Vodnasky
Guk M
Veig Adol
Kitzeiber
Rosenfeld
Stern Bel
Szabadsz
Moinar A

Szinger ut
Friedman
Dr Balog
Goldblat
Geiger ter
S hweinbu
Khon Ado
Wassilovi
Dzinez Ny
Petrovics
Orosz Dió
Grundef
Mihály Pá

Va
hozni,
karékp
derné
megfele

Fé

nyitotta
den irá
Bá
miszeri
sonló ü
mát és
törekvé
hamara

Mi
igények
Pichler
Cil
Ma
fogásab

le

Klein A utazó Bpest.
 Sautter " Bécs.
 Weisz A " " "
 Virág Aladárna Nyiregyház.
 Fejes ügyvéd B. Ujfalu.
 Haraszty. Bpest.
 Bachrach. " "
 Haraszty " " "
 Goldberger " " "
 Fischer. " " "
 Zsimahy. " " "
 Schlesinger " " "
 Králik János Pozsony.
 Mihel J. " " "
 Angol királynó szálloda
 Braun Ignác utazó Bécs.
 Glück Bertalan " Bpest.
 Schvabe J. építő mester Bpest.
 Horváth Béla utazó Bpest.
 Adler Farkas birtokos Szoboszló.
 Toghay S birtokos Szoboszló.
 "Fehér ló" szálloda
 Vodnasky V. utazó Budveisz.
 Guk M " Bécs.
 Veig Adolf " " "
 Kitzelber József sertéskeres. Bécs.
 Rosenfeld Gyula utazó Bpest.
 Stern Béla " Budapest.
 Szabadszállási J. és neje gőzmalom tulajdonos PLadány.
 Moinar Agoston egyéves huszár önkéntes Nyiregyháza.
 Frohners szálloda
 Szinger utazó Bécs.
 Friedman Jakab Margita.
 Dr. Balogh János Csokmó.
 Goldblat utazó Bécs
 Geiger term. ker. Bpest
 Schweinburg Bécs.
 Khon Adolf Szegegyháza.
 Waszilovics Miklós erdész Sarkózs atmár.
 Dzinéz Nyiregyháza
 Petrovic Gyula plébános Oros.
 Orosz Diószeg.
 Grünfeld ér Lelind.
 Mihály Pál Kolozsvár.

Legnagyobb választékban

kaphatók

NAPERNYŐK

fehér, színes és valódi szintartó fekete

Harisnyák és nyakkendők

feltűnő olcsó árban

Bosznay J. és Társa

cézgnél

DEBRECZEN, Czegléd-utca.

Anyarítáncmulatságokra

SZABÓ LAJOS FIAI

cézgnél

nagyválasztékban kaphatók:

FRRNCZIA BATISTOK

Zephirek és Atlas Satin,

GYAPJU VOILE-ok

CRETONOK,

olcsó, szabott árakban.

(2)

Keztyűk és miederek mérték szerint is gyorsan készítenek

KEZTYŰGYÁR.

Dusraktár mindennemű glacé-, zerge-, őz-, szarvas-, kenguru és svéd keztyűkből.

Sérvkötők ruggyantából, valamint angol acél rugókkal a legújabb találmányok szerint,

Testegyenestők (Gradhalter) a leghíresebb tanárok előírása szerint

NŐI MELLFÜZŐK (Mieder) a legkitűnőbb szabásuak,

Szarvasbőr nadrágok. lepedők és párnák,

Gumi görcsér harisnyák légpárnák.

Dr. Martin-féle gumi pólyák (tasli) valamint mindenféle kötőszerek, Carbol-sublimat, Salicil stb-féle Charpie-gyapok.

IRRIGATOR, Clystier és mindenféle fecskendezők,

Vívó-eszközök,

KOCSI-MOSÓ bőrok és szivacsok, valamint minden szakmába vágó cikkek a lehető legjobb minőségben.

KÁLNAI és TÁRSA

DEBRECZEN főpiacz a „BIKA” szállodával szemben.

Megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Szarvasbőr nadrágok és sérvkötők mérték szerint

Új férfi divat üzlet.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy helyben Czegléd utcán a takarékpénztár új épületében egy a mai modern kor minden finomabb ízlésének megfelelő

Férfi divat üzletet

nyitottam, és azt a divat igényeinek minden irányban megfelelően rendeztem be.

Bátorkodom egvidejűleg megemliteni, miszerint **NAGY-KÁROLYBAN** is lévén hasonló üzletem, ott a n. é. közönség bizalmát és megalégedését évek óta birom, fő törekvésem az leendő, hogy azt itt is hamarabb megnyerjem.

Mindennemű s a legkényelmesebb igényeknek is megfelelő **Habig és gratzi Pichler loden kalapok** nagy raktára.

Cilinderek vasalása dronkint 25 kr.

Magamat a n. é. közönség szíves partfogásába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel

Varecska József

uri dízat üzlet tulajdonosa,
 Debreczen Czegléd utca, takarékpénztár új bérháza.

Leltározás miatt

az összes árucikkeket

teltemesen leszállított árakon

árusítom el.

Tisztelettel

JENEY GYULA.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás.

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegye, egy sas és MOLL A.
sokszorosított czege látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok,
gyomorgörcs, nyálka, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek.
Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táiraiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Új foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s min-
denkorra és szívélyes „Isten írhassa meg“-et mondok ér-
te; ezek a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORZESZ ES SÓ

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

csúz

és minden

meghülési
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A.
védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, min-
denemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alakjában
minden sérelem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Bel-
sőleg vízzel vegyítve hirtelen roszullét, hányás, kolika és
hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszer-tár és
an kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.
Kitűnő Moll-féle francia borzesz és sója vidéke-
men egyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.

Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothschnek gyógyszer., Tóth Béla, Muraközy
Károly gyógyszer., Szent-Királyi Tivadar és Gerébi Fülöp uraknál.

Szent-Királyi Tivadar Debreczen.

Padlózatok számára:

Keil Alajos

PADLÓZAT-FÉNYMÁZAT

Bécsből.

mint legkitűnőbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó,
szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.

— 1 kis " " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára, —

Egy köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi Tivadar,

DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5.
gyári raktárában intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

Debreczen, 1891. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

Kardos Lászlónál

Czepléd-utca

kaphatók a legujabb

francia batistok,

zefirek,

angol

és

2

szerbvasznak.

Ajánlati árlejtési hirdetmény.

A czepléd-utczán tervezett egy eme-
letes felsőbb leányiskola felépítésénél, szük-
séges munkák biztosítása iránt, ezennel
zárt ajánlati árlejtés hirdettetik, következő
feltételek mellett:

I. A készitendő munkákra vonatkozó
előirányzatok, a vállalati feltételek és az
építkezési tervek a debreczeni ev. ref. egy-
ház jegyzői hivatalának helyiségében nap-
ponként délelőtt 9-12. ó. u. 3-5-ig
vannak kitéve. hol azok a jelentkező vál-
lalkozóknak megtekintés és tanulmányozás
végett rendelkezésre bocsáttatnak.

II. Az 50 kros bélyeggel ellátott s
lepecsételt ajánlatok legkésőbb ezen 1891
évi május 23-ik napján délelőtt 12 óráig
a nevezett jegyzői hivatalnál nyújtandók
be. Tartoznak azonban ajánlatot tett vál-
lalkozók a vállalati feltételek 2 §-ában
megszabott bánompenzt, az ott körülírt
módozatok és kikötések mellett, az egy-
ház pénztári hivatalában, az ajánlat benyuj-
tása előtt letenni.

III. Az ajánlatban világosan kiirandó,
hogy az ajánlatot tevő vállalkozó a költ-
sék-előirányzatokat, a vállalati feltételeket
és a terveket ismeri s magára nézve azokat
teljesen kötelezőknek elfogadja.

IV. A beadott ajánlatok az építettő
bizottság által 1891 május hó 24-ik nap-
ján délelőtt 10 és fél órakor az egyház-
tanácstermében nyilvánosan fognak fel-
bontatni.

V. Az építési munkák akár együt-
tesen, akár külön-külön a költségirányzat-
ban részletezett módon adatnak ki.

VI. Fentartja magának az építettő
bizottság azon jogot hogy egy, vagy több,
vagy valamennyi munkanemre ajánlatot-
tevő vállalkozók közül, azt, vagy azokat
bizza meg az illető munkák végrehajtásá-
val, ki, vagy kik a jutányosság szemelött
tartása mellett, a jól és helyesen készített
munkák teljesítése iránt már eleve a leg-
több biztosítékot nyújtani képesek.

Kelt Debreczenben az 1891 évi május
12 én.

Építettő bizottság.

(Után nyomás nem díjaztatik.)

HARISNYA

nők, urak és gyermekek
számára

legnagyobb választék

és

legjobb minőségben, egyedüli raktár

KUNZ JÓZSEF ES TÁRSA

czégnél

kis templom-bazár.

(4)